

čez noč v klet in v posodo z vodo nalito, da frišne ostanejo.

Tako shranjeno perje je za pokladanje, posebno v vročini, dostikrat frišneje kakor na grmovji in drevesih. Za opoldansko krmo se perje zjutraj nareže.

Od začetka se režejo le stranske mladice, veče in močnejše veje se puščajo za tisti čas, kadar črviči najbolj žró. Kadar pa se drugič levijo gosenci, jim začnemo cele vejice pokladati, se vé, da ne lanskega starega lesa. Gosenci žrejo, zlasti o poslednjih dôbah, perje na vejah lože, kakor le golo obrano listje, katero kmali pod se spravijo, posvinjajo in pomandrajó.

Kdor vsem podukom vkljub zmerom le golo perje črvičem poklada, namesti da bi jim mladice in veje rezal, temu ni pomagati. Ta naj svilorejo raje na kol obesi! Pokladanje obranega listja je na vsako stran tako škodljivo, da se nam mrzi še več besedi o tem govoriti. (Dal. prih.)

(Dalje prihodnjič.)

Pravila banke ali družbe „APIS“,

ustanovljene na Dunaji v zavarovanje živine v avstrijskem cesarstvu.

(Dalje.)

Kdo bankine pravde razsoja?

§. 22. Vse pravde med banko in njenimi udi ali njihovimi pravnimi nasledniki se rešujejo na Dunaji po navadni sodnji obravnavi.

Ktere pravice ima državna vlada do banke?

§. 23. Državna vlada ima postavno pravico, čuti nad banko po c. k. komisarji, kateri ima pravico, pregledovati, kadar hoče, vse bankino gospodarjenje in ravnanje, pričujoč biti pri občnem zboru in pri sejah upravnega odbora, kakor tudi pri sejah nadzornih odsekov, ter uperati se sklepom, ki so po njegovem prepričanji zoper bankina pravila ali zoper postavne. Taki sklepi, katerim se upéra c. k. komisar, ne smejo zvršiti se, predno jih ne potrudi dostojni urad.

Pravila o zavarovanji.

§. 24. Banka svojim udom zavaruje živino, in sicer: govedo, konje, mule in osle, ter jim povračuje škodo, ktera se jim pripetí:

- a) po kugi, kakoršni si bodi, ali nalezljivi ali nenalezljivi,
  - b) po kaki drugi (posamni) bolezni,
  - c) po kaki nagli nesreči,
- toda le, če je zavarovano živinče ali natorno poginilo ali pa se je moglo pobiti.

§. 25. Zavarovati se pa ne dá:

- a) živina, ktera je nevarno bolna, ali ki pa ima take napake, da zavolj njih ni ne za rabo, ne za vžitek,
- b) živina iz taci hlevov, v katerih je manj ko pred 30 dnevi bila živina z govejo kugo, pljučno kugo, vrančinim prisadom (črmom, metljaji), smrkova, črvivna ali garjeva živina.

§. 26. Odškoduje se ne:

- a) škoda, ki se pripetí po vojski, ustaji (puntu), ognji povodnji, razpoku (razletu) in potresu;
- b) škoda, od ktere je skazano, da je je ali po zane-marjenji živinozdravilskih postav, ali po hudobii, ali po veliki nemarnosti, ali po grdem ravnanji kriv, ali zavarovanec sam ali pa osebe, katerim je on izročil živino;
- c) škoda, ktere je kriva taka operacija, ki se ni storila iz namena, da bi bolna živina ozdravela. Take operacije, ki se delajo le za lišpa voljo ali v kak

drug namen živine, se dajo sicer tudi zavarovati, toda v posebnih pogodbah.

§. 27. Kdor hoče svojo živino zavarovati, mora predlog storiti v pismu, narejenem po izgledu, ktereга ima sestaviti bankino vodstvo, in v njem natanko in po svoji vesti odgovoriti na vsa vprašanja.

Le na podlagi tega pisma smé skleniti se zavarovavna pogodba, o kateri se zavarovancu v roke dá zavarovavni list (polica).

§. 28. Zavarovavni list (polica) se gospodarju v roke dá le potem, kadar je za njo plačal določeno davščino in letnino.

Pozneja zavarovanja se tako vredjujejo, da se vjemajo s časom vélike police.

§. 29. Zavarovanec je dolžan pripustiti, da banka zavarovano živino preiskuje, kakor le hoče, da le ne prestopi živinozdravilskih postav. Če kdo tega ne pripusti, njegovo zavarovanje neha.

§. 30. Banka dolžnost odškodovanja prevzame (se vé da, če je letnina plačana) ena in dvajseti dan o poldne (z dvanajsto uro) po tistem dnevu, ko je bila polica podpisana. — Odškodovanje se plačuje, pri banki ali pri njenem dotičnem namestniku v štirih tednih potem, ko je bilo preiskovanje dokončano, ki se mora, kar mogoče, v najkrajšem času dovršiti.

Kdor se pri banki za odškodovanje ne oglasi eno leto potem, odkar se mu je škoda storila, zgubi pravico do odškodovanja; ravno tako se odpové pravici odškodovanja tisti, ki se je bil sicer oglasil za odškodovanje o pravem času, pa molčí eno leto, od tistega dneva, ko je prejel odgovor banke, ktera mu je odrekla odškodovanje.

§. 31. Ako ima zavarovanec za zavarovano živinče od visoke državne vlade dobiti kako odškodovanje, kakor se utegne zgoditi o goveji kugi, všteje se mu državno to odškodovanje v bankino odškodovanje.

§. 32. Ravno tako se od zavarščine odšteje tisto odškodovanje, ktero zavarovanec prejme od osebe, ki mu je zavarovano živinče z zoperpostavnim djanjem poškodovala. (Kon. prih.)

Podkovstvo,

ali naj je svobodno ali na gosposkino privoljenje vezano rokodelstvo?

Pritožbe o žalostnih skušnjah po neumnih kovačih poškodovanih kónj so morale priti pred dunajsko ministerstvo, zakaj naročilo je pred nekoliko časom deželnim vladam, naj povejo, kaj mislijo o tem: ali naj živino kuje vsak kovač ali le tak, ki je pravico to od gosposke dobil?

Iz časnikov zdaj pozvedamo, da več kmetijskih družeb je odgovorilo tako, kakor kranjska, da podkovstvo živine ni tako, kakor je drugo kovaštvo; umno more kovati živino le tak kovač, ki pozná vse kopitne dele natanko, kako so vstvarjeni in kakošno opravilo ima vsak del; kaj se godí s kopitom — roženimi in živimi deli — kadar zbolí in se napravljajo napačna in bolna kopita. Kdor vsega tega ne vé popolnoma po poduki v šoli, je kakor zajec pri bobnu in gorjé, trikrat gorjé gospodarju, kteremu tak kovač živino kuje. Pokvaril ji bo noge, da gospodar sam ne bo vedel, kako in kedaj.

Zato je kovačem, ki kujejo živino, treba popolnega poduka v podkovijskih šolah.